

ข่าวประจำวันจันทร์ที่ 11 เมษายน พ.ศ.2559

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

ฝนผัดหัด..เลื่อนหน้าปี เจียไต๋แหะปลุกพืชรอฝน



ตุลาคมปีที่แล้ว...ก่อนเกี่ยวข้าวหน้าปี พื้นที่ตรงนี้ได้เขียนเตือนให้ระวังภัยแล้ง ปีนี้ทำนาปรังไม่ได้ พร้อมแนะนำพันธุ์พืชใช้น้ำน้อย ให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด เพื่อพี่น้องเกษตรกรมีรายได้ ในช่วงไม่อาจทำนาปรัง มาวันนี้ภัยแล้งรุนแรงกว่าที่คิด เห็นได้ชัดจากทางการวางแผน ใช้น้ำลากยาวไปจนถึงสิงหาคม แม้ภายหลังจะพยายามเลี้ยงบาลีมาเป็นแค่กรกฎาคมก็ตามทีเถอะ



สรุปง่าย ๆ เอาเป็นว่า...ปีนี้ฤดูฝน ฤดูเริ่มต้นหน้าปี ที่เคยมากลางพฤษภาคม อาจจะต้องเลื่อนออกไปอีก 2-3 เดือน แต่เดือนหน้าโรงเรียนจะเปิดเทอม ลูกต้องกินต้องใช้ เงินต้องจ่ายทุกวัน วันนี้ขอนำเรื่องราวเก่า ๆ ณ วันเวลาใหม่มานำเสนออีกครั้้ง

ในช่วงเวลาสั้น ๆ 2-3 เดือน ถ้านาปีต้องเลื่อน เกษตรกรควรจะทำอะไรดี ก่อนฝนฟ้าจะหอบน้ำมาให้เราทำนาปีได้ ปลุกพืชผักอายุสั้น ใช้น้ำน้อยนี่แหละเอาที่นำมาปลุกผักแค่ 1 ไร่ ช่วงเวลาวิกฤติแบบนี้ มีพืชหลายตัวที่ช่วยทำเงินได้ตั้งแต่ 45,000 บาท ไปจนถึง 300,000 บาท รายได้ตรงนี้หลายคนอาจจะมองว่าเวอร์ น.ส.กัญญา รอดเสียงล้ำ ผู้จัดการฝ่ายปรับปรุงพันธุ์พืช บริษัท เจียไต๋ จำกัด ยืนยัน ตัวเลขนี้คำนวณจากการสำรวจราคาขายหน้าสวนเมื่อ มี.ค.59 นี้เอง ต่อไปแล้งยาว พืชผักจะยิ่งขาดแคลน ราคาเป็นต้องเพิ่มไปมากกว่านี้อ่างมิต้องสงสัย



บอกไปอย่างนี้ พี่น้องเกษตรกรเป็นต้องถาม ในเมื่อน้ำไม่มีแล้วจะปลูกอะไรได้...ถึงจะเป็นปัญหาใหญ่ แต่เพื่อให้มีรายได้ในสถานการณ์เช่นนี้ ถ้าแหล่งน้ำยังพอมีให้หามาใช้ได้บ้าง มีสระ มีบ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล และเพื่อให้น้ำได้มีใช้ไปยาวๆ ก็ัญญา แนะนำให้ทำแบบเล็กๆ ปลูกผักแค่ 1 งาน พี่ชผักยังทำเงิน 11,250-75,000บาท แถมพืชบางตัวในช่วงเวลาแค่ 2-3 เดือน ยังปลูกได้หลายรอบ ยิ่งทำเงินได้มากยิ่งขึ้น ยิ่งใครมีความสามารถติดตั้งระบบน้ำหยดได้จะช่วยแก้ปัญหาเรื่องน้ำได้มากที่สุดทีเดียว ถ้าคิดว่าตัวเองพอหาหน้าได้ ตัดสินใจจะเอานามาทำแปลงปลูกผัก สิ่งแรกที่ ผู้รู้จากเจียไต๋ แนะนำให้ทำ เตรียมดินนาปลูกข้าวให้เป็น แปลงปลูกพืชผัก

อันดับแรกให้หว่านปูนขาวไปบนพื้นที่จะทำแปลงปลูกผัก เพื่อปรับความเป็นกรดต่างให้กับดิน จากนั้นไถพลิกดิน ตากแดดเพื่อฆ่าเชื้อโรค 7 วัน จากนั้นนำปุ๋ยคอกมาหว่านแล้วถึงจะไถพรวน แต่ถ้าต้องการประหยัดค่าปุ๋ยคอก ไถพรวนเสร็จแล้วยกแปลงปลูก ค่อยใส่ปุ๋ยคอกที่หลังก็ได้ ปุ๋ยเคมีไม่ต้องใส่ เพราะดินนามีปุ๋ยตกค้างจากการปลูกข้าวให้ใช้ได้เหลือเฟืออยู่แล้ว และเพื่อไม่ให้แปลงปลูกต้องถูกแดดเผา ความชุ่มชื้นของดิน ให้หาฟาง หรือผ้าพลาสติกมาคลุมแปลง ช่วยรักษาความชื้น เตรียมพื้นที่ได้เสร็จสรรพ มันใจมีน้ำพอ คราวนี้ถึงขั้นเลือกพันธุ์พืชผักที่เหมาะสมจะปลูกในฤดูแล้ง ทำเงินได้เร็วและมากที่สุด...โปรดติดตามตอนต่อไป

ชาติชาย ศิริพัฒน์

แล้งนี้จะอยู่กันอย่างไร?



หลังจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 29 มี.ค.2559 ได้ทำคลอดแนวทางและมาตรการรณรงค์การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าเนื่องในประเพณีสงกรานต์ประจำปี 2559 โดยกำหนดแนวทางและมาตรการรณรงค์ การใช้น้ำในประเพณีสงกรานต์ ภายใต้แนวคิด “สงกรานต์แบบไทยใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า”

โดยได้ขอความร่วมมือจากประชาชนให้ช่วยกันสืบสานประเพณี สงกรานต์แบบไทยให้คงไว้ เช่น การไปทำบุญตักบาตร การสรงน้ำพระพุทธรูป การสรงน้ำพระสงฆ์ การรดน้ำขอพรผู้ใหญ่ ควรใช้น้ำสะอาด เล่นน้ำอย่างสุภาพ แต่งกายด้วยผ้าไทย และแต่งกายให้เหมาะสมในเทศกาลสงกรานต์ รวมทั้งขอความร่วมมือจากประชาชนไม่ใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย เช่น ไม่นำน้ำใส่รถกระบะเล่นสาดน้ำกัน หรือใช้สายยางฉีดน้ำใส่กันบริเวณท้องถนนหรือบริเวณจัดงานต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมงานสงกรานต์มีการใช้น้ำอย่างประหยัด ถือเป็นกรพลิกผันรูปแบบของ “เทศกาลสงกรานต์” อย่างชนิดที่ไม่เคยมีมาก่อน!

ทุกคนเริ่มตระหนักแล้วว่า “วิกฤติภัยแล้ง” ของไทยปีนี้เดินมาถึง “จุดอันตราย” อย่างแน่นอน เพราะทุกคนย่อมรู้ว่า รายได้หลักของเศรษฐกิจไทยทางหนึ่งในวันนี้ มาจากภาคการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวในเทศกาลสงกรานต์เป็นหนึ่งใน “เทศกาลยอดนิยมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ”



ในช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา “ทีมเศรษฐกิจ” ได้เคยประมวลสถานการณ์ “น้ำ” ของประเทศและสะท้อน “วิกฤติภัยแล้ง” ที่กำลังถล่มเข้าใส่ระบบเศรษฐกิจ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนคนไทยทุกหย่อมหญ้าผ่านมุมมองนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านน้ำของประเทศ

พบว่าวิกฤติภัยแล้งครั้งนี้ คาดว่าจะมีความรุนแรงที่สุดในรอบ 20 ปีและถึงขั้นที่ผู้เชี่ยวชาญด้านน้ำของประเทศอย่าง รศ.ดร.เสรี ศุภราทิตย์ผู้อำนวยการศูนย์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยพิบัติมหาวิทยาลัยรังสิตถึงกับระบุว่า วิกฤติภัยแล้งที่เกิดขึ้นในเวลานี้อาจถึงขั้นทำให้ ประชาชนคนไทยต้องปันน้ำกิน-น้ำใช้กันแล้ว

ขณะที่ นายชวลิต จันทรรัตน์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารฝ่ายต่างประเทศ บริษัททีม กรุ๊ป ออฟฟิศปารีส จำกัด นั้นได้เสนอให้รัฐบาลประกาศมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้น้ำของประชาชนให้เป็น “วาระแห่งชาติ” ภายใต้หลักการประหยัดน้ำของกลุ่มต่างๆ

อย่างไรก็ตาม เมื่อทอดสายตามองไปข้างหน้า เรายังมองไม่ออกเลยว่า สถานการณ์น้ำและวิกฤติภัยแล้งที่กำลังลามเลียอยู่จะคลี่คลายลงไปอย่างไร จนทำให้หลายฝ่ายเริ่มหวาดวิตก จากนี้ไปกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และวิถีชีวิตของผู้คนจะดำเนินไปอย่างไร เราจะ “ก้าวข้าม” วิกฤติภัยแล้งครั้งประวัติศาสตร์นี้กันไปได้อย่างไร

ประเทศไทยจะต้องเข้าสู่ยุคปันน้ำกิน-น้ำใช้กันจริงหรือ?

“ทีมเศรษฐกิจ” จึงประมวลภาพกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งภาคการท่องเที่ยว การเกษตร อุตสาหกรรม รวมทั้งหน่วยงานที่สำคัญต่อน้ำกินน้ำใช้ของประเทศอย่าง การประปานครหลวง และการประปาส่วนภูมิภาคต้องปรับตัวขนานใหญ่เพื่อ “รับมือ” กับวิกฤติภัยแล้งที่เกิดขึ้น ดังนี้ :

ททท.ชู “สงกรานต์วิถีไทย”

นายยุทธศักดิ์ สุภสร ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กล่าวว่า การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือ ททท. ได้รับนโยบายรัฐบาลในการรณรงค์เล่นสงกรานต์เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยชูแคมเปญ “สงกรานต์วิถีไทย ร่วมใจประหยัดน้ำ” สร้างการสืบทอดประเพณีอย่างไทย ทำบุญ ตักบาตร รดน้ำขอพรจากญาติผู้ใหญ่ และประพรมน้ำแทนการสาด พร้อมทั้งส่งเสริมการแต่งกายอย่างสุภาพ ด้วยผ้าไทยท้องถิ่น

ขณะที่ภายใต้ “เทศกาลเย็นทั่วหล้า มหาสงกรานต์ ปี 2559” นี้ททท. ได้ส่งเสริมการจัดงานในพื้นที่ต่างๆ กระจายไปทั่วประเทศ โดยมีทั้งหมด 13 พื้นที่ทั่วประเทศ ระหว่างวันที่ 10-24 เม.ย.2559 และมีพิธีเปิดเทศกาลฯ วันที่ 10 เม.ย.2559 ณ ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์

อีกทั้งได้จัดกิจกรรมสงกรานต์วัดโพธิ์ ตั้งแต่วันที่ 10-12 เม.ย.2559 ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร มุ่งเสนอขายนักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศ และสร้างการรับรู้

ประเพณีสงกรานต์ของไทยที่มีเอกลักษณ์ (Thainess) ซึ่ง 13 พื้นที่ที่ ททท.ส่งเสริมการเล่นสงกรานต์
อย่างไทย

พร้อมกันนี้ ททท. ภายใต้แคมเปญ “สงกรานต์ วิถีไทย ร่วมใจประหยัดน้ำ” ททท.ส่งเสริมการ
สืบสานสงกรานต์ตามชนบทประเพณีไทยท้องถิ่นได้แก่ การทำบุญตักบาตร เข้าวัดฟังเทศน์ในวันขึ้นปีใหม่
ไทย สรงน้ำพระพุทธรูป รดน้ำขอพรจากญาติผู้ใหญ่ การประพรมน้ำให้กันอย่างสุภาพด้วยน้ำอบ ไม่สาด
น้ำหรือใช้อุปกรณ์ฉีดน้ำความดันสูง พร้อมทั้งส่งเสริมการแต่งกายด้วยผ้าไทยท้องถิ่น อาทิ ผ้าหม้อห้อม
ผ้าขาวม้า ผ้าลายดอก ผ้าฝ้าย เป็นต้น โดย ททท.ยังคาดหวังว่าสงกรานต์ในปีนี้จะประทับใจนักท่องเที่ยว
ต่างชาติ และนักท่องเที่ยวไทยได้เช่นเดิม

กนอ.ผุด “วอร์รูม” ฝ่าภัยแล้ง

พาคฝั่งกระทรวงอุตสาหกรรมก็ได้มีการเตรียมพร้อมรับมือภัยแล้งครั้งนี้ โดย นายวีรพงศ์ ไชยเพิ่ม
ผู้อำนวยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) กล่าวกับ “ทีมเศรษฐกิจ” ว่า กนอ.ได้กำหนด
มาตรการเฝ้าระวังปัญหาภัยแล้งตลอด 24 ชั่วโมง ผ่านศูนย์ปฏิบัติการของ กนอ. เพื่อลดความเสียหายจาก
กระบวนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ในความดูแล โดยเฉพาะนิคมอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขตลุ่ม
น้ำเจ้าพระยา ภาคตะวันออก กรุงเทพฯปริมณฑล ภาคใต้ ภาคเหนือ



โดยศูนย์เฝ้าระวังภัยแล้งจะทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์ ข่าวสารปริมาณน้ำในเขื่อนต่างๆ ปริมาณ
น้ำในลุ่มเจ้าพระยาจากกรมชลประทาน ปริมาณน้ำฝนและการคาดการณ์ปริมาณฝนที่จะตกลงมาจากกรม
อุตุนิยมวิทยา โดยล่าสุด พบว่า ปัจจุบันวิกฤติภัยแล้งที่เกิดขึ้นในขณะนี้ยังไม่ส่งผลกระทบต่อ
ภาคอุตสาหกรรม

อย่างไรก็ตาม เพื่อความไม่ประมาท กนอ.ได้แจ้งให้ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมทราบถึง
สถานการณ์น้ำเป็นระยะๆ เพื่อให้เตรียมการตามลำดับคือ ลดปริมาณการใช้น้ำ และใช้น้ำอย่างประหยัด
การรีไซเคิลน้ำจากกระบวนการผลิตมาบำบัดเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เตรียมหาน้ำสำรอง พิจารณาใช้น้ำจาก
แหล่งน้ำสำรองของตนเอง

ล่าสุดความต้องการใช้น้ำของนิคมอุตสาหกรรมทั้งที่เป็นนิคมฯในสังกัด กนอ.และนิคมฯของเอกชน
ขณะนี้ มีจำนวน 700,000 ลูกบาศก์เมตร (ลบ.ม.) ต่อวัน โดยมีแหล่งที่มาหลักจากบริษัทอิสวอเตอร์

จำกัด 60% น้ำบาดาล 1% การประปานครหลวง 10% การประปาส่วนภูมิภาค 2% และจากแหล่งน้ำผิวดินอีกราว 27%

นายเจริญ ภัสระ

ประธานกรรมการ การประปานครหลวง (กปน.)

หลังจากที่หลายหน่วยงานได้ร่วมมือกันเพื่อบรรเทาภาวะแห้งแล้งที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปลายปีที่แล้ว จนถึงต้นปีนี้ เพื่อเตรียมการสำรองแหล่งน้ำดิบต่างๆ ใช้นแทนแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และในเขื่อนใหญ่ๆ ที่ปริมาณน้ำในปีนี้อาจจะวิกฤติกว่าปีก่อนมาก โดยเฉพาะเมื่อน้ำในเขื่อนหลักๆ ขนาดใหญ่ของประเทศมีปริมาณน้ำลดลงมากกว่าครึ่งหนึ่งของปีก่อน สถานการณ์ต่างๆ ก็เริ่มดีขึ้น



“เราเริ่มช่วยเหลือและวางแผนกันมาตั้งแต่เดือน ต.ค.ปีที่แล้ว เพราะเห็นว่าช่วงเดือน มี.ค.-เม.ย.ปี 2558 เกิดสภาวะการแห้งแล้งอย่างหนัก น้ำในเขื่อนใหญ่ๆ มีปริมาณรวมกันเพียง 8,000 กว่าล้าน ลบ.ม. ทำให้รัฐต้องออกประกาศห้ามชาวนาชาวไร่ในพื้นที่ลุ่มเจ้าพระยาทำการเกษตร เนื่องจากปริมาณน้ำมีไม่เพียงพอ และเมื่อปลายปี เราเริ่มมองเห็นสภาพดินฟ้าอากาศที่แปรปรวน คือ เราเจอทั้งสภาวะเอลนีโญและลานีญา การเตรียมการจึงต้องเพิ่มความเข้มข้นกว่าเดิม”

นายเจริญกล่าวด้วยว่า ปีที่แล้วน้ำมีไม่เพียงพอจะใส่น้ำทะเลที่หนุนเข้ามาด้วย นั่นทำให้เกิดสภาวะที่ประชาชนต้องเจอกับการอุปโภค-บริโภคน้ำกร่อยด้วยปีนี้อาจจะทำงานกับกรมชลประทานกันอย่างใกล้ชิดเพื่อไม่ให้เกิดสภาพการแห้งแล้งเช่นเดียวกับปีก่อนอีก

“ผ่านเดือนมีนาคมมาได้ พวกเราก็รู้สึกคลายความวิตกกังวลไปได้ในระดับหนึ่ง และขณะนี้เราเริ่มคาดการณ์แล้วว่า วิกฤติน้ำแล้งกำลังจะหมดไป หลังจากที่กรมอุตุฯ ระบุว่า ปลายเดือน พฤษภาคมนี้ ฝนจะเริ่มมาแล้ว แต่กระนั้นก็ตาม เราก็ไม่อยู่ในความประมาทนะ เพราะฝนอาจไม่มาตามที่คาดคิดก็ได้เมื่อสภาพดินฟ้าเกิดความผันผวนเช่นที่เห็น”

ประธานกรรมการ กปน. กล่าวไว้ว่า กปน. หันไปใช้น้ำจากแมกลองผ่านกระบวนการผลิตน้ำที่สามเสน บางเขน และชนบุรี ส่วนทางตะวันตก เราก็มีคลองมหาสวัสดิ์ เป็นกำลังเสริมเข้ามาเพื่อจะสำรอง

ไว้ใส่น้ำเค็มที่สะพานพระนั่งเกล้า กับอีกหลายจุดที่อาจมีน้ำเค็มไหลเล็ดลอดเข้ามาได้ และผลของการป้องกันอย่างละเอียดในทุกจุดทำให้ไม่มีน้ำทะเลดันเข้ามาได้เลย ก็จัดว่าได้ผลดีมาก

“กลับกลายเป็นว่า การเตรียมการที่เราทำมาต่อเนื่อง ทำให้สภาพการณ์ปีนี้ดีกว่าปีที่แล้วมาก แม้ว่าปริมาณน้ำจะเหลือน้อยนิดเดียวก็ตามที่ กระนั้นก็ตามที่ ผมคิดว่า พวกเราคนไทยโชคดีเพราะพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระราชดำริให้สร้างเขื่อนป่าสักไว้ เพราะตั้งแต่ปี 2537 จนถึงปี 2559 ซึ่งนับว่าเป็นปีที่หนักที่สุดกลับพบว่า ปีนี้น้ำในเขื่อนป่าสักมีมากถึง 300-500 ล้าน ลบ.ม.จากปีก่อนที่มีเพียง 50 ล้าน ลบ.ม.”

กรณีดังกล่าว ทำให้ผู้คนโดยทั่วไปไม่รู้สึกรู้ว่าเขาได้รับแรงกดดันจากสภาวะแห้งแล้งที่เกิดขึ้นในขณะนี้ กปน.ค่อยๆปรับลดแรงดัน และสูบน้ำลง 10% ในช่วงกลางคืนลง นั้นทำให้ กปน.สามารถประหยัดการใช้น้ำลงได้มาก และทำให้น้ำต้นทุนมีเพียงพอจะสูบน้ำไปให้ประชาชนในช่วงเวลาทำการปกติได้ ในเวลาเดียวกัน กปน.ยังขอให้หน่วยงานและองค์กรต่างๆร่วมมือกันลดการใช้น้ำลงด้วย โดยมีรางวัลสำหรับผู้ร่วมประหยัดการใช้น้ำ คือถ้าลดการใช้น้ำอุปโภค-บริโภคได้ 10% เราจะลดราคาน้ำประปาให้

“ผมอยากให้เกษตรกรเราสามารถกลับมาทำการเพาะปลูกได้ตามปกติ ไม่เช่นนั้นเขาจะได้รับความเดือดร้อนหนักมาก ยิ่งกลับมาเพาะปลูกได้เร็วเท่าใดก็ยิ่งเป็นการดีต่อประเทศชาติ ประชาชนทั่วไปก็อยากให้ช่วยกันประหยัดการใช้น้ำด้วย เพราะที่ผ่านมา เรามีบทเรียนที่แย่มากมาแล้ว และจากนี้ไปก็ต้องเตรียมการสำหรับการสำรองปริมาณน้ำให้มีเพียงพอ”

นายเจริญกล่าวด้วยว่า การเตรียมการเพื่อรับมือกับภาวะน้ำแล้งของปีนี้ สามารถจะรองรับสถานการณ์ความแห้งแล้งไปได้จนถึงเดือนกรกฎาคมได้เลย หากฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล

ต่อกรณีที่มีหลายฝ่ายเสนอให้ลดการใช้น้ำในช่วงเทศกาลสงกรานต์ให้มากเป็นพิเศษนั้น นายเจริญกล่าวว่า สงกรานต์ของคนไทยเป็นไปตามประเพณีที่มีมานาน ฉะนั้นจึงไม่สามารถไปห้ามปรามไม่ให้มีการเล่นน้ำได้ ก็คงให้เป็นไปตามนโยบายของนายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ได้ให้ไว้ว่า อย่าเล่นน้ำกันจนเลยเถิดไป

“ปีที่ผ่านมา ผมก็เห็นเขาจัดระเบียบการเล่นน้ำสงกรานต์กันได้ดี คือ ไม่ได้อนุญาตให้ใช้ถังน้ำขึ้นไปวางบนรถจนอาจเกิดอันตรายปีนี้ก็คิดว่าคงจะจัดระเบียบการเล่นสงกรานต์ได้ดีพอ ทั่วกัน คือ ไม่ปล่อยให้เล่นกันเลยเถิดไป สำหรับผม ผมก็ขอแต่เพียงว่า ช่วยลดการเล่นน้ำสงกรานต์ลงสักนิด คือเล่นแต่พอดี ไม่ต้องใช้น้ำมากเกินไป เพราะเราก็อยากเห็นเกษตรกรกลับมาเพาะปลูกพืชได้เหมือนเดิมโดยเร็ว”

นายเจริญยังกล่าวด้วยว่า กปน.ร่วมกับกรมชลประทาน และอีกหลายหน่วยงานจัดตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหาภัยแล้งในจังหวัดต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนและเกษตรกรชาวไร่ชาวนาอย่างแข็งขันด้วย.

เศรษฐกิจไทยยุคขาดน้ำ

ทั้งนี้ ปริมาณความต้องการใช้น้ำของนิคมฯที่ กนอ.ดำเนินการจาก 11 แห่ง รวมพื้นที่ 29,652 ไร่ มีความต้องการใช้น้ำรวมกันวันละ 139,676 ลบ.เมตร โดยนิคมฯที่ต้องเฝ้าระวังและวางแผนรับมือภัยแล้งที่สำคัญๆ ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ที่มีความต้องการใช้น้ำวันละ 20,000 ลบ.เมตร กนอ.ได้ทำการขุดเจาะน้ำบาดาลบ่อแรกเพื่อสูบน้ำขึ้นมาใช้ได้แล้ววันละ 1,600 ลบ.เมตร และล่าสุดได้ขุดเจาะเพิ่มอีก 2 บ่อ สามารถสูบน้ำได้รวมกันวันละ 6,400 ลบ.เมตร และได้เตรียมซื้อน้ำจากบริษัทเอกชนอีกจำนวนหนึ่ง หากน้ำจากบ่อบาดาลไม่เพียงพอ

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของนิคมฯที่ กนอ.ไปร่วมลงทุนอีก 18 แห่ง ที่มีพื้นที่รวมกัน 72,748 ไร่ ที่มีความต้องการน้ำในกระบวนการผลิตรวมกันวันละ 225,844 ลบ.เมตร ยังไม่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำแต่อย่างใด ซึ่ง กนอ.ก็ได้จัดทำแผนรองรับหากเกิดปัญหาขึ้นมาจริง ๆ อาทิ นิคมฯบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เตรียมเปิดเส้นทางน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยามายังคลองบัว เพื่อให้สามารถรับน้ำยังสถานีสูบน้ำได้ในช่วงวิกฤติ เป็นต้น

บัตฝุ่นเหมือนเก๋าสู่แหล่งกักเก็บน้ำ

ด้านกระทรวงอุตสาหกรรมนั้น ได้เตรียมมาตรการรับมือภัยแล้งในระยะยาว โดย นายสมชาย หาญหิรัญ โฆษกกระทรวงอุตสาหกรรม กล่าวว่า กระทรวงอุตสาหกรรมมีแผนรับมือภัยแล้ง โดยการนำพื้นที่ขุมเหมืองที่หมดอายุสัมปทานไปแล้วมาพัฒนาให้เป็นแหล่งกักเก็บน้ำ

โดยจากการตรวจสอบข้อมูลพบว่าน้ำขุมเหมืองในอดีตที่ได้มีการนำไปใช้เพื่อบริโภคอุปโภค หรือเป็นน้ำต้นทุนในการผลิตน้ำประปาที่จังหวัดภูเก็ต ระนอง พังงา และยังมีพื้นที่เหมืองแร่ที่สามารถใช้เป็นแหล่งน้ำได้รวม 105 เหมือง มีปริมาณน้ำรวม 166,019,100 ลบ.เมตร และยังพบว่า มีพื้นที่เหมืองแร่จำนวน 10 บ่อเหมือง ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้มีการพัฒนาเป็นแหล่งน้ำบริโภคอุปโภคและเพื่อเกษตรกรรม มีปริมาณน้ำรวม 33,429,600 ลบ.เมตร ที่สามารถนำมาใช้งานแล้วในปัจจุบัน

ขณะเดียวกัน กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) ยังได้สำรวจพื้นที่ขุมเหมืองเพิ่มเติมในภาคเหนืออีก 3 จังหวัด รวม 22 บ่อเหมือง และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7 จังหวัด รวม 43 บ่อเหมือง ซึ่งสรุปได้ว่า มีขุมเหมืองที่ได้รับการพัฒนาและสามารถนำน้ำไปใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค และเกษตรกรรม ณ เดือน เม.ย.นี้ รวมทั้งสิ้น 33 บ่อเหมือง ปริมาณน้ำรวม 45,160,160 ลบ.เมตร ประกอบด้วยภาคเหนือ 12 บ่อเหมือง ปริมาณน้ำ 30,256,160 ลบ.เมตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 บ่อเหมือง ปริมาณน้ำ 11,064,000 ลบ.เมตร ภาคกลาง 1 บ่อเหมือง ปริมาณน้ำ 60,000 ลบ.เมตร ภาคตะวันตก 3 บ่อเหมือง ปริมาณน้ำ 3,240,000 ลบ.เมตร เพื่อแจกจ่ายให้กับพื้นที่เกษตรกรรมได้ 60,000 ไร่

เกษตรเซ็น 45 โครงการฝ่าวิกฤติภัยแล้ง

สำหรับภาคการเกษตร ซึ่งเป็นภาคที่ได้รับผลจากภัยแล้งมากที่สุดนั้น ข้อมูลปริมาณน้ำในเขื่อนหลัก 4 แห่งล่าสุด ได้แก่ ภูมิพล สิริกิติ์ แควน้อยฯ ป่าสักชลสิทธิ์ (9 เม.ย.59) มีปริมาณน้ำในอ่างฯ 8,902 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น 36% และน้ำใช้การได้ 2,206 ล้าน ลบ.เมตร คิดเป็น 12% โดยมีปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ จำนวน 1.30 ล้าน ลบ.เมตร ปริมาณน้ำระบาย 18.29 ล้าน ลบ.เมตร โดยสามารถรับน้ำเพิ่มได้อีก 15,969 ล้าน ลบ.เมตร



ทั้งนี้ นายสุรพงษ์ เจียสกุล เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวถึงมาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่เผชิญกับวิกฤติภัยแล้งจนไม่สามารถทำการเกษตรได้นั้นว่า จากการติดตามของศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำรวจพบความเสียหายครอบคลุมพื้นที่ 2.87 ล้านไร่ (ข้อมูล ณ 17 มีนาคม 2559) เกษตรกรได้รับผลกระทบ 272,743 ราย

ทั้งนี้ พื้นที่ที่เสียหายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในปี 2558 แบ่งเป็นช่วง ม.ค.-เม.ย. เกษตรกรได้รับผลกระทบ 1,034 ราย ข้าว 78.25 ไร่ พืชไร่ 7,955 ไร่ พืชสวน 1,849 ไร่ รวมทั้งสิ้น 9,883 ไร่ เดือน พ.ค.-ก.ย. เกษตรกรได้รับผลกระทบ 98,971 ราย ข้าว 36,863 ไร่ พืชไร่ 836,535 ไร่ พืชสวน 3,479 ไร่ รวมทั้งสิ้น 1,208,646 ไร่ และเดือน ต.ค.ถึงปัจจุบัน เกษตรกรได้รับผลกระทบ 172,738 ราย ข้าว 1,631,932 ไร่ พืชไร่ 18,136 ไร่ พืชสวน 20 ไร่ รวมทั้งสิ้น 1,650,089 ไร่

จากสถานการณ์ดังกล่าว ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รายงานพื้นที่ที่เข้าหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 กรณีพื้นที่ทำการเพาะปลูกมีพืชตายหรือเสียหายโดยสิ้นเชิงโดยช่วยเหลือตามพื้นที่เพาะปลูกที่เสียหายจริง ไม่เกินรายละ 30 ไร่ ในอัตรา ดังนี้ ข้าวไร่ละ 1,113 บาท พืชไร่ ไร่ละ 1,148 บาท และพืชสวนและอื่นๆ ไร่ละ 1,690 บาท



ซึ่งสำรวจพบความเสียหายแล้วคิดเป็นปริมาณผลผลิตที่เสียหาย 6.10 ล้านตัน มูลค่าความเสียหายทั้งสิ้น 15,514 ล้านบาท วงเงินช่วยเหลือทั้งสิ้น 3,226 ล้านบาท โดยข้าว มีพื้นที่เสียหาย 2,000,641 ไร่ ปริมาณผลผลิต 1,116,667 ตัน เสียหาย 8,578 ล้านบาท วงเงินช่วยเหลือ 2,226 ล้านบาท, พืชไร่มีพื้นที่เสียหาย 862,628 ไร่ ปริมาณผลผลิต 4,981,781 ตัน เสียหาย 6,892 ล้านบาท วงเงินช่วยเหลือ 990 ล้านบาท, พืชสวนมีพื้นที่เสียหาย 5,348 ไร่ ปริมาณผลผลิต 2,601 ตัน เสียหาย 44.35 ล้านบาท วงเงินช่วยเหลือ 9.04 ล้านบาท

สำหรับการช่วยเหลือเกษตรกร กรณีพื้นที่ทำการเพาะปลูกมีพืชตายหรือเสียหายโดยสิ้นเชิง ดังกล่าว กรณีแยกตามภูมิภาค พบว่าภาคเหนือได้รับผลกระทบมากที่สุด มูลค่าความเสียหาย 6,955 ล้านบาท คิดเป็น 45% ของมูลค่าความเสียหายรวม รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มูลค่าความเสียหาย 6,240 ล้านบาท คิดเป็น 40% ของมูลค่าความเสียหายรวม

ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงมีนโยบายให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชนเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตผ่านวิกฤติภัยแล้งไปได้ โดยคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบโครงการบูรณาการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบภัยแล้งปี 2558/59 จำนวน 8 มาตรการ 45 โครงการ ซึ่งมีหลายหน่วยงานขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาวิกฤติภัยแล้ง ปี 2558/59 ระดับชาติ (ศก.กช.) โดยมีงบประมาณรวมทั้งสิ้น 32,384 ล้านบาท เพื่อดำเนินงานทั้ง 8 มาตรการช่วยเหลือ (ข้อมูล ณ 18 มีนาคม 2559) มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณแล้วจำนวน 11,272 ล้านบาท สามารถช่วยเหลือเกษตรกรในแต่ละกิจกรรมรวมทั้งสิ้น 1.48 ล้านราย

ทั้งนี้ หากแยกเฉพาะมาตรการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับผิดชอบ สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้ 601,775 ราย จากกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ยกเว้นค่าเช่าที่ดิน ส.ป.ก. ชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้สหกรณ์ จ้างงานของกรมชลประทาน การช่วยเหลือของสหกรณ์ และอบรมเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบภัยแล้งปี 2558/59 และจากปัญหาราคาสินค้าเกษตรที่ได้รับอยู่ในขณะนี้ อย่างไรก็ตาม ในแต่ละมาตรการ ยังคงมีกิจกรรมหรือโครงการที่อยู่ในขั้นตอนการพิจารณางบประมาณ ที่จะช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถผ่านพ้นวิกฤติภัยแล้งไปได้

ทั้งหมดเป็นบทสรุปมาตรการรับมือภัยแล้งที่หน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ได้สะท้อนกันออกมา

นายจีระชัย มูลทองโร่ย

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานคณะกรรมการการประปาส่วนภูมิภาค (บอร์ด กปภ.)



การสำรองน้ำและการจัดน้ำสำหรับช่วงสงกรานต์ในเดือน เม.ย. ซึ่งมีสถิติการใช้น้ำมากนั้น จากสถานการณ์ในปีนี้มีมาตรการของรัฐบาลให้ใช้น้ำอย่างประหยัด ทั้งนี้ กปภ.ได้เตรียมการมาตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2559 หรือเดือนตุลาคม 2558 โดยให้มีการสำรวจว่ามีพื้นที่ตรงไหนบ้างที่เป็นพื้นที่เสี่ยง ซึ่งสถิติในปี 2558 พบว่า มีพื้นที่เสี่ยงที่จะประสบภัยแล้งในพื้นที่ 20 จังหวัด ซึ่งอยู่ในพื้นที่ 33 สาขาของ กปภ.

แต่ในปี 2559 พบว่า พื้นที่เสี่ยงมีเพิ่มขึ้นถึง 32 จังหวัดใน 51 สาขาของ กปภ. การแก้ไขสำหรับปีนี้ ได้มีการเตรียมงบประมาณไว้ 2,096 ล้านบาท และจะไม่ใช่เพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพราะได้กำกับการให้ทุกสาขาของ กปภ.ต้องจัดหาแหล่งน้ำดิบในพื้นที่เพื่อเป็นน้ำสำรองไว้สำหรับการผลิตน้ำประปา จากเดิมที่จะพึ่งน้ำจากคลองชลประทานและขุดบ่อบาดาล ดังนั้นต่อไปจะมีการต่อท่อจากแหล่งน้ำดิบใหม่ มายังสถานีสูบน้ำ หรือบางจุดจะมีการสร้างสถานีผลิตน้ำชั่วคราวเพื่อผลิตน้ำประปาเลย ซึ่งเป็นการเพิ่มแนวทางแก้ปัญหาจากเดิมที่จะใช้เฉพาะการขุดเจาะบ่อบาดาลเท่านั้น

“การมอบหมายให้แต่ละสาขาของ กปภ.ออกไปเสาะหาแหล่งน้ำดิบในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็น สระน้ำ อ่างเก็บน้ำ เช่น ที่จังหวัดพะเยา แต่เดิมจะใช้น้ำจากกว๊านพะเยา เพื่อใช้ผลิตประปาเป็นหลัก แต่ตอนนี้จากการเสาะหาแหล่งน้ำดิบใหม่ พบอ่างเก็บน้ำแม่ต้าซึ่งสามารถนำน้ำมาเพิ่มให้กับกว๊านพะเยาได้ครั้งละ 2 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อนำมาผลิตประปา

นอกจากนี้ยังมีอีกหนึ่งจุดคือหนองขวาง ที่สามารถแบ่งน้ำมาช่วยอีก 1 ล้าน ลบ.ม. ซึ่งตรงจุดนี้ กปภ.จะไปสร้าง mobile plant หรือสถานีผลิตน้ำประปาชั่วคราวที่นั่นเลย และจะส่งผ่านทางท่อเมนมาเสริมหรือที่อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งติดบัญชีภัยแล้งมาตลอด 3 ปี เนื่องจากขาดแคลนน้ำดิบ

แต่พอทางสาขาได้ไปหาแหล่งน้ำดิบใหม่พบว่าที่ตำบลตะคร้อ อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ มีสระน้ำที่นำมาใช้ได้ 12 ล้าน ลบ.ม. โดยวิธีการเช่นนี้ เดิมไม่เคยใช้และไม่เคยไปหาแหล่งน้ำดิบเพิ่มเติมมาก่อน

“เมื่อปีใดมีปัญหาหน้า้อย ก็เกิดปัญหาขึ้นทันที แต่ต่อไปนี้ทุกสาขาต้องไปหาแหล่งน้ำดิบเพิ่มเติม ดังตัวอย่างข้างต้น หรือมีตัวอย่างที่อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้พบแหล่งน้ำดิบเป็นสระน้ำขนาด 85 ไร่ สามารถนำน้ำโดยมาผ่านกระบวนการผลิตได้โดยไม่ต้องขุดบ่อบาดาล เนื่องจากบางครั้งการไม่หาแหล่งน้ำดิบเพิ่ม วิธีการแก้ไขก็ใช้วิธีขุดบ่อบาดาลซึ่งต้องขุดลงไปลึกถึง 38 เมตร เพื่อนำน้ำบาดาลที่เป็นน้ำดีและน้ำใสเหมือนในขวดเอามาผ่านกระบวนการกรองเติมคลอรีน ตามกรรมวิธีผลิตน้ำประปาตามปกติ ซึ่งก่อนการผลิตจะมีการทดสอบคุณภาพน้ำให้เรียบร้อยก่อน ไม่ว่าจะเป็น้ำดิบที่หาจากแหล่งใหม่ๆหรือน้ำบาดาลจะต้องผ่านการทดสอบว่าได้เกณฑ์มาตรฐานเบื้องต้น”



นายจีระชัยกล่าวสรุปว่า “ในพื้นที่ 51 สาขา มีทั้งที่เป็นพื้นที่เสี่ยงสูง และพื้นที่เฝ้าระวัง กปภ.ทุกสาขาในพื้นที่นี้มีหน้าที่ต้องไปหาแหล่งน้ำดิบใหม่เพื่อนำมาผลิตน้ำประปาให้ได้ จึงมั่นใจว่าจะสามารถแก้ปัญหาการขาดประปาได้ทุกพื้นที่”

อย่างไรก็ตาม กปภ.ยังวางแผนที่จะสรุปสถานการณ์ในแต่ละวันในทุกช่วงบ่ายของวันจันทร์ รวมทั้งจะมีการสรุปสถานการณ์แต่ละสัปดาห์ที่ผ่านมาและวางแผนคาดการณ์อีก 7 วันข้างหน้าว่ามีพื้นที่ไหนที่น้ำดิบจะไม่เพียงพอบ้าง เพราะฉะนั้น น้ำดิบถือเป็นหัวใจสำคัญหลักอันหนึ่ง ขณะนี้ยังมั่นใจว่ายังเพียงพอ และสามารถเตรียมการตรงนี้ได้

ประธานบอร์ด กปภ.กล่าวว่า ขณะนี้สถานการณ์ในแต่ละวันมีลักษณะคือ 1.ไม่มีการหยุดจ่ายน้ำ 2. มีการจ่ายน้ำเป็นเวลา เช่น แหล่งน้ำเป็นโซนซ้ายมือในวันปฏิทินเลขคี่และโซนขวามือในวันปฏิทินเลขคู่ หรือเปิดใจน้ำช่วงเช้าและเย็นเท่านั้น 3.มีวิธีการลดแรงดันของการจ่ายน้ำและ 4.บางพื้นที่มีน้ำเค็มรุกเข้ามา เช่นที่ บางคล้า ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และตะกั่วป่า แต่ทั้งหมดนี้ยังอยู่ภายใต้การบริหารจัดการให้ชาวบ้านมีน้ำใช้ทุกวัน ยังไม่มีการหยุดจ่ายน้ำ แต่จะใช้วิธียืดอายุการใช้งานให้ยาวที่สุดจนถึงเดือนมิถุนายน

ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ตามเกาะต่าง ๆ ก็มีแผนในการปฏิบัติการ เช่น หาแหล่งผลิตน้ำประปาชั่วคราว การนำน้ำทะเลมาผลิตเป็นน้ำประปาและนำน้ำจืดมาผลิตเป็นน้ำประปา เช่นที่เกาะสมุย ขณะที่

เกาะพะงันกำลังเริ่มมีการผลิตประปาจากน้ำจืดและน้ำเค็ม ถือว่าไม่ขาดแคลนส่วนเกาะเสมีดกำลังมีแผนต่อท่อจากฝั่งไปยังเกาะเสมีดระยะทาง 4 กิโลเมตร

ส่วนการบริหารจัดการน้ำในช่วงเทศกาลสงกรานต์ มีการบริการประชาชนเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือบริการลูกค้าผู้ใช้น้ำ และส่วนที่ 2 คือให้บริการในพื้นที่ที่ไม่ใช่ลูกค้าโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งมารับน้ำตามสาขาของ กปน. ได้โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายรวมทั้งจะมีการร่วมมือกับการประปานครหลวง (กปน.) ในฐานะที่อยู่ภายใต้กระทรวงมหาดไทยช่วยกันให้ดูแลชาวบ้านนอกเขตการใช้น้ำเพื่อช่วยประชาชนในยามที่เกิดภัยแล้งในครั้งนี้ด้วย

ทีมเศรษฐกิจ